

UDK 248.14:811.163.6"18/19"

Prejeto: 11. 10. 2005

Podeželje še vedno hrani dragocenosti – "Tri lepe molitve"

p. MARJAN VOGRIN

mag., vodja Škofijskega arhiva Koper, Trg Brolo 11, p. p. 114, SI-6001 Koper,
el. pošta: arhiv.kp@rkc.si

IZVLEČEK

Prispevek predstavlja objavo starega besedila, ki je ohranjen v vasi Placerovci pri družini Mlinarič. Besedilo je moralo nastati proti koncu 18. ali na začetku 19. stoletja. Bilo bi primerno, ko bi ga strokovno obdelal tudi kak slavist.

KLJUČNE BESEDE: stara slovenščina, molitve, zadnja ura

ABSTRACT

THE COUNTRYSIDE STILL KEEPS THE VALUABLE THINGS – "THREE BEAUTIFUL PRAYERS"

This contribution presents the publication of an old text, preserved in the village of Placerovci, by the family Mlinarič. The text must have come into existence towards the end of the 18th century, or at the beginning of the 19th century.

It would be appropriate if some Slavacist made an expertise of this text.

KEY WORDS: the old Slovene language, prayers, the last hour

Po kmečkih hišah v naši domovini se je ohranilo kar nekaj dragocenih dokumentov in zapisov, ki le težko najdejo pot do objave. Ob pomoči svojega bratranca sem prišel do enega takih zapisov, ki je po vsej verjetnosti nastal proti koncu 18. ali na začetku 19. stoletja. Ohranjen je bil v vasi Placerovci pri družini Mlinarič,¹ ki je v starih dokumentih zapisana kot Mlineritsch. Ob tem zapisu, ki ga želim predstaviti, so ohranjeni še ti dokumenti: ženitna pogodba iz leta 1747 in inventarji oziroma oporoke (1744, 1772, 1785, 1800).

Knjižica z naslovom *Tri lepe molitve* je drobna, saj ima vsega skupaj 8 listov, na sredini spetih z vrvico, tako da je nastala majhna knjižica, ki v širino meri 10,5 cm in v višino 16,8 cm. Prva in zadnja stran sta umazani in tudi poškodovani zaradi vlage. Tudi notranji listi so spodaj

poškodovani zaradi vlage.

Pisava je čitljiva in lepo oblikovana. Kot pripomoček za pisanje so s svinčnikom vrisane črte, vendar niso vedno vodoravne.

Pisatelj uporablja v besedilu majuskule – začetnice različnih besed, ki pa tudi niso vedno uporabljene na pravem mestu. Po piki navadno sledi kar minuskula.

Prepis je narejen tako, kot ga je zapisal avtor ali prepisovalec.

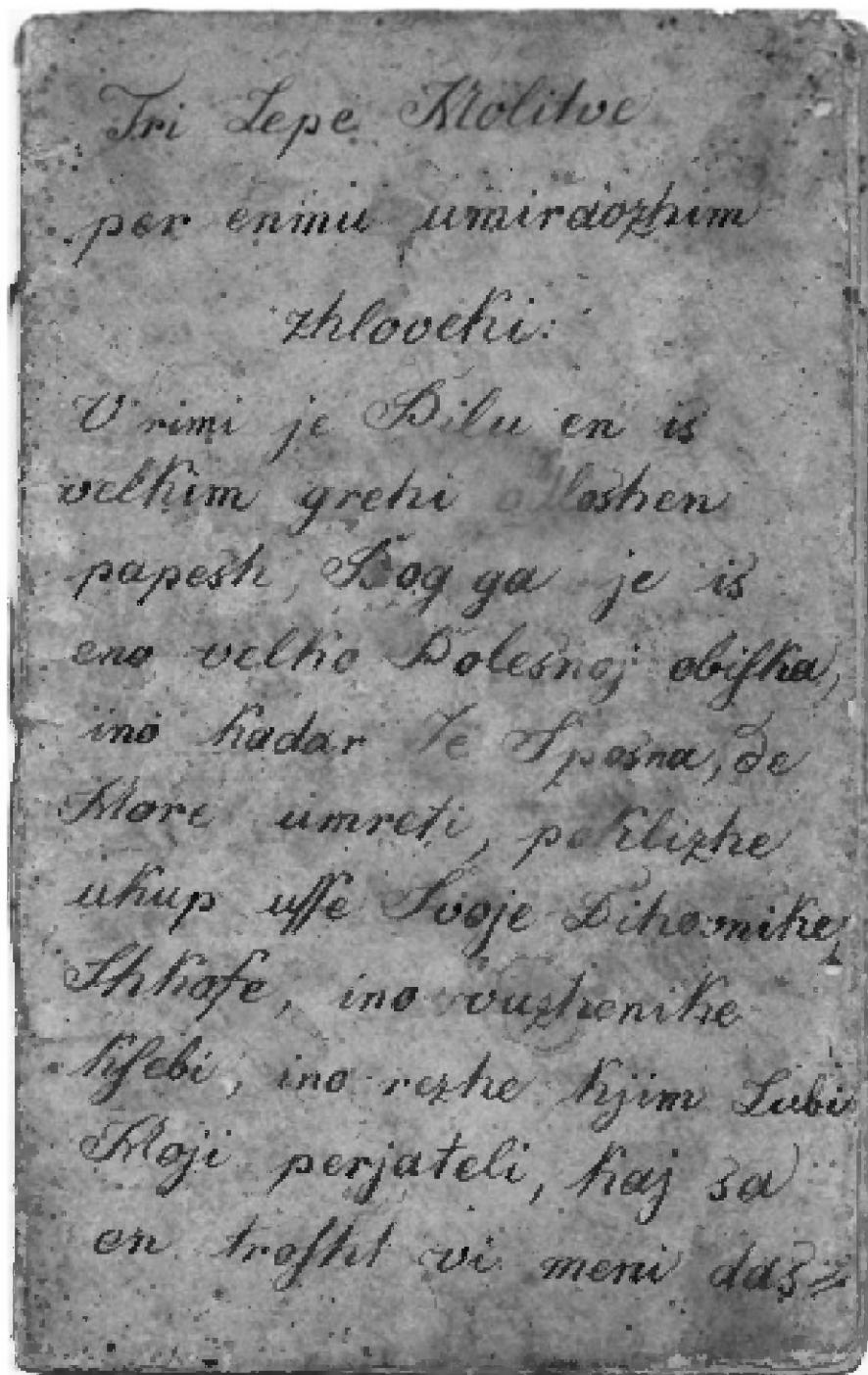
Za lažje razumevanje besedila še nekaj pojasnil.

Pri prepisu sem zapisal dejanski nemški h kot dolgi s (j). Na nekaj mestih pa se pojavlja dvojni ss; prepisal sem ga kot dvojni ss in tudi navedel vse primere. Vse druge črke so prepisane tako, kot so zapisane.

Pri črki t se večkrat pojavlja, da ni na njej prečne črtice. Tega nisem posebej označeval. Zapis je narejen po straneh.

Upam, da se bo s tem besedilom soočil še kakšen slavist!

¹ Botra Marija Veršič, ki živi na domačiji, in moja pokojna mama Angela Vogrin sta rojeni Mlinarič. Rojstna hiša je v vasi Placerovci, v župniji sv. Marjete v Gorišnici.

Tri lepe molitve – prva stran

Vsebina je naslednja.

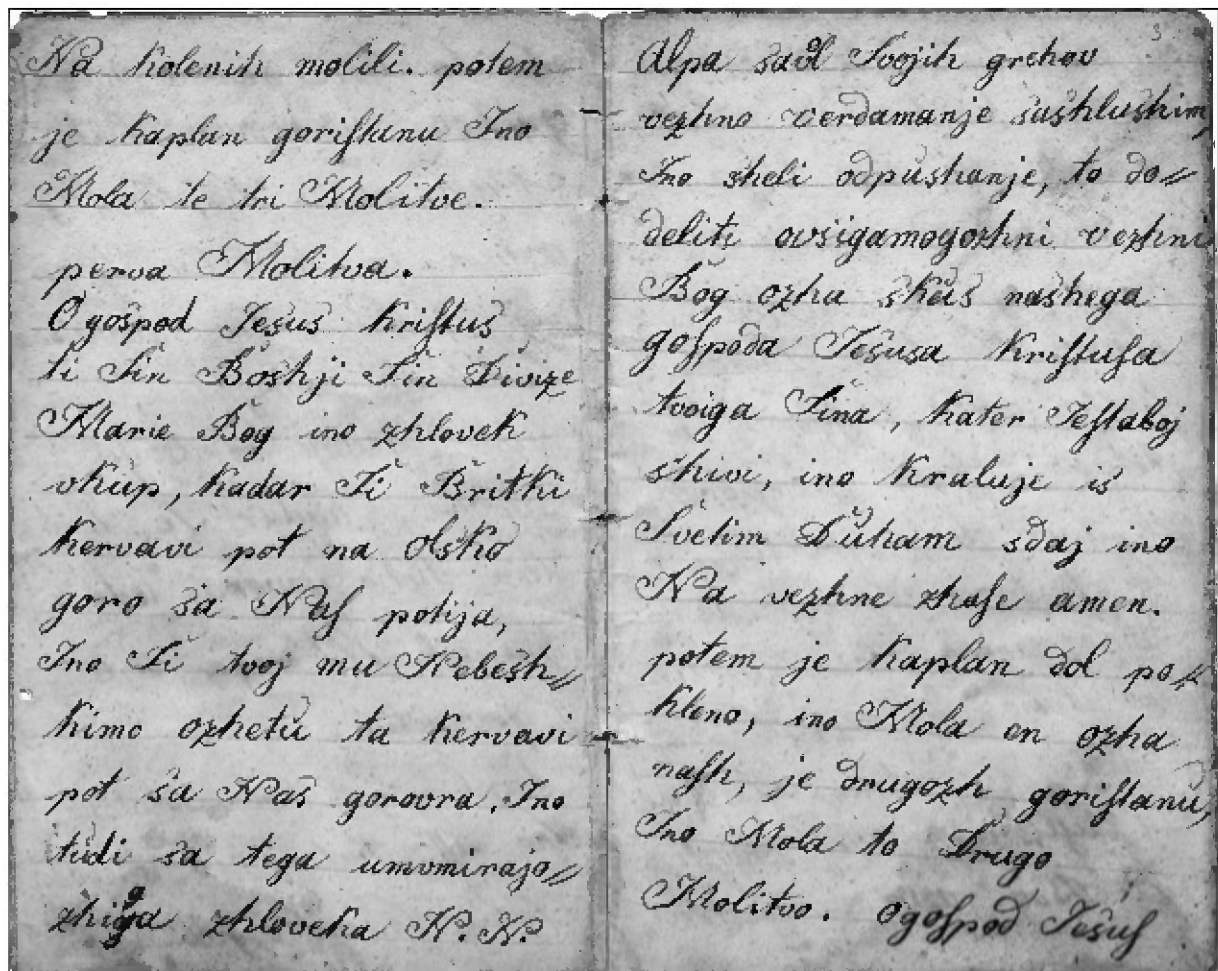
Dogajanje je prestavljeno v Rim, kjer je papež na bolniški postelji. Sklical je svoje najbližje in jih prosi za nasvet, kaj naj stori, ker je grešen človek in zasluži večno pogubljenje. Od njih pa ne dobi odgovora. Odgovor mu da bogaboječi kaplan Janez, ki pravi, da bo zmolil zanj tri molitve in upa, da bo potolažen. Po očenašu, ki ga zmoli kleče, sledijo vse tri molitve, nato pa

razlaga, kaj se je po zaključku molitev dogajalo. Papež je umrl med tretjo molitvijo. Kaplan je ob njem stal še do tretje ure. Nato pa se mu prikaže papež v beli obleki ves sijoč ter mu razloži, kako se je rešil grehov (pri prvi molitvi), kako je postal svetel kot sonce (pri drugi molitvi) in je videl odprta nebesa ter Jezusa sedečega na Božji desnici (pri tretji molitvi), ki ga je vabil v kraljestvo večnega veselja.

Kaplan presenečen pravi, da mu tega, kar mu je povedal, nihče ne bo verjel. Papež pa mu razloži, da so angeli ponesli molitve k nebeškemu Očetu in to je tolažba za vse grešnike in ljudi v zadnji uri, ki bodo te molitve molili ali jih slišali, ko jih drugi berejo. V tisti hiši tudi ne bo

mrtvorjenih otrok.

Papež mu naroča, naj nese te tri molitve v cerkev sv. Petra, v kapelo Marije vnebovzete. Vsak, ki te molitve bere ali sliši brati, pa prejme 400 let odpustka in razodeta mu bo tavra (ta ura?) njegove smrti.

Tri lepe molitve – 4 in 5 stran

1

Tri Lepe Molitve
per enmu umiraozhim
zhloveki:

V rimi je Pilu² en is
velkim grehi obloshen³
papesh, Bog ga je is
eno velko Polesnoj⁴ obilka,
ino kadar Je Sposna, de
More umreti, poklizhe
ukup usse⁵ Svoje Dihovnike,

² Verjetno bi moral biti B.

³ Črka d je prečrtana in zgoraj vpisana b.

⁴ Kot opomba št. 2.

Shkofe, ino vuzhenike
kjebi, ino rezhe kjim Lubi
Moji perjateli, kaj sa
en trojht vi meni das=

2

te kir morem Skoro vmer=
ti, ino is mojimi velkmi
grehi vezhnu Verdamaje
Sajlushim.
Nato pitanje ni moga
Nihe en odgovor dati.
vender en Bogabojezh
kaplan is imenam Johanes

⁵ Črki s sta dolgi kot v nemški pisavi: [.

ta odgovor da, svet ozha!
Sakaj ozhesh na Boshjo
Milojt zagati. Nato re=
zhe papesh k kaplani,
kaj za en trosht ti me=
ni dalh, ker morem Sko=
rej umreti,

3

Ino Se Boⁱm savolo mojih
grehov verdamen Biti,
Nato rezhe kaplan, Jest⁶
ozhem tri Molitve Nap=
rej Moliti, Ino šavupam
De Bosh potrojtan, Ino
Bojh Milojt od Boga
sadoba, kadar Je kap=
lan tako govora, tedaj
papesh Ni moga vezh
govoriti.
Kaplan je Dol poklekno,
Ino ussi⁷ kateri So sraven
Stali, So en ozha nalh

4

Na kolenih molili. potem
je kaplan gori]tanu Ino
Mola te tri Molitve.
perva Molitva.
O gospod Jesus Kri]tus
ti Sin Boshji Sin Divize
Marie Bog ino zhlovek
vkup, kadar Si Britki
kervavi pot na olsko
goro sa Naj potija,
ino Si tvoj mu Nebesh=
kimo ozhetu ta kervavi
pot sa Nas gorovra. Ino
tudi sa tega umvmirajo=
zhiga⁸ zhloveka N.N.

5

Alpa sav^ol Svojih grehov
vezhno verdamanje saslusim,
Ino sheli odpushanje, to do=
deliti ovsigamogozhni vezhni
Bog ozha skus nashega
golpoda Jesusa Kri]tija
tvoiga Sina, kater Je]staborj
shivi, ino kraluje is
Svetim Duham sdaj ino
Na vezhne zhaje amen.
potem je kaplan dol po=

⁶ Napisano je jejt; prečrtana je črka j in zgoraj vpisan s.

⁷ Glej opombo št. 5.

⁸ Črka g je vpisana zgoraj, ena pa prečrtana.

kleno, ino Mola en ozha
nalh, je drugozh gori]tanu,
Ino Mola to drugo
Molitvo. Ogo]pod Jesu]

6

Kri]tu], kater si naotromi
Svetega Krisha sa na]
umreti, ino⁹ toimo
Nebeshkimo ozheto sa
Na]he grehe zado]sti
stopiti, Si tvojo Sveto
Dusho vroke tvojga Nebe=
shkiga ozheta preporozh_a
Si tudi otvojo grenko
Smert tvomo Nebe]kimo
ozheto gor¹⁰ ovra, N. N.
ino temo usse¹¹ odpu]ti kaj
Si je is grehi sa]lusha,
to u]lishi o ussegamogozh=
Ni¹² Bog ozha Nebeshki

7

Skus Jefusa Kristu]a
toiga Sina, kater je staboj
je Svetim Duham shivi
ino krejluje sdaj ino
na vezhne zhaje amen.
Tretia Molitvo,
O gospod Jesu] Kri]tus
kateri Si Skos u]te¹³ teh
prerokov govoria is kaj
sa eno Lubesen te je
Maria v dolini tega
Sveta rodila, ta lubesen
te je 33 Let na temo Sve=
to obdershala, v kaj sa
envelko mo shtivil¹⁴ te

8

Lubesni Si tojo Sveto tru=
plo keni pravi shpishi,
ino tvojo¹⁵ Sveto Kri
k pravimo pitjo Da,
vtemo zaihno te velke
lubesni si obloshen, ino
od enga Sodnika do dru=
giga pelanbiti, glih is
to velko lubesnoj si

⁹ Pred besedo prečrtano: Iin.

¹⁰ Prečrtan zadnji del –ora.

¹¹ Glej opombo št. 5.

¹² Glej opombo št. 5.

¹³ Napisano: v]le.

¹⁴ Prečrtana zadnja črka o.

¹⁵ Tvojmō – mo prečrtan in zgoraj vpisan o.

otu k Smerti ob|jojen,
ino pokopan bi¹⁶ ti,
ino Si re|nizhno od
Smerti gori|ta tvojoj
Sveti Materi, ino tvo=
jim

9

Svetim apostelnam per ka=
sa, is kaj sa eno veliko
Mogozhnosti, ino zha|tio
Si v Nebe|ja sha, ino
Sidi|h na de|nizi tvojga
Ozheta Nebeshkiga
Tudi Si Svetega Duha
V|erze tvojih apo|stelnam,
Ino v|erze v|haj tai|tih¹⁷
po|la kater na tebe ver=
jejo, ino vtebe savupajo
i| tem snaminjam te
vezhne lubesni odpu|ti
temo vmerjzohimo zhloveko

10

usse¹⁸ grehe, odpri gne|
Svete Nebe|ja, ino
semi njegovo du|hno is
truplam N.N. gor vto
kraljestvo tvojga Nebe|h=
kiga ozheta, de bo on
tebe tam Luba zha=
stija, ino hvala na
vekomaj amen.
Pergodba
Vtretji Molitvi je pa=
pe|h vmerja, ino kaplan
je gori|tana, ino |toji do
tretje vure, ob tretji vuri

11

Se je pape|h, is du|hnoj
Ino stele|am kaplanu
veleja perkasa, njegovo
oblizhje¹⁹ Se je Svetilo
kakor Sonze njegovo obla=
zhilo je belo Po|talo²⁰
kakor Sneg, ino rezhe lubi
moji brati, jestbi moga
Biti en otrok tega
pogublenja, saj Sim pak
po|ta en otrok vezhniga

izvelizhanja. Kadar si to
pervo Molitvo²¹ mola
So grehi od mene opali

12

kakor de|h od Neba.
Kadar Si to drugo Molit=
vomola Sim zhi|t po=
sta kakor Sonze, ka=
dar Si tretjo Molitvo
mola Sim Nebe|ja²²
odperte vida, ino Jesusa
Kri|tu|ja na De|nizi
Boga ozheta u|liga=
mogozhniga kater je
govora protimeni, tebi
Sotvoji grehi odpu|hene
pridi vto kraljestvo

13

Vezhniga ve|elja amen.
Vteh be|jedah Se je
moja du|hna od trupla
lozhila, Ino angeli So
jo v Nebe|hko kraljestvo
pelali. Kadar je kaplan
to sa shli|ha tako
rezhe olvet ozha: take
rezhe jest ne|mem vun=
pravt, sakaj meni ni|he
Nebo verva. Nato je pa=
pesh odgovora sa re|nizo
jest tebi povem angeli od

14

Boga Stoji per meni
ino je tri Molitve is
slatimi puk|hnavmi k=
enmo troshto uv|im
gre|hnikam, ino gre|hnozam
sapi|ano, kadar bi en
zhlovek usse²³ grehe tega
Sveta na Sebi imeja,
kadar Se bodo tetri Molitve
na po|ledno vuro molile
mo bodo u|ji grehi odpu=
hene, ali bi pa njegova
du|hna noter do|odnega dne
terpeti imela, tako bo

¹⁶ Bili – li je prečrtan.

¹⁷ Prečrtana črka in zgoraj vpisan i.

¹⁸ Glej opombo št. 5.

¹⁹ Prečrtana beseda oblazhilo in zgoraj popravljen.

²⁰ Prva črka je B.

²¹ Naslednja beseda molitvo je prečrtana.

²² Prva črka je M.

²³ Glej opombo št. 5.

15

rezhena. zhloveko, kater te
 tri Molitve brati shlihi
 nebo veni hudi smerti²⁴
 umerja. tudi vkater hishi
 Bodo te tri Molitve der=
 shane nebo en otrok mer=
 tev na svet priha.
 satega del vsemi te tri
 Molitve ino neji nje
 ovzirkvo Svetega petra,
 poloshi nje vkapelo
 Marie v Nebo vsetja
 kenmo troshto tajtih
 zhloveko, kateri Se
 smernih teshavah

16

Snajdejo. ino tudi
 ussaki²⁵ kateri te
 Molitve bere ali brati
 Slihi ima 400 let
 odpuke v sakatai[ten=
 tjedni, kater ...²⁶ on
 v Vizah sa (sv)oje sa
 jlushene Shtrajvinge
 terpeti moga. tudi kater
 te Molitve bere ali
 brati Slishi, temo bo
 tavra negove Smerti
 rasodeta. amen. o Boshjo
 Serze Jesuŕ, jas tebe
 Molim lubim sdihavan
 Si tebe Sevŕjimi mojmi²⁷

²⁴ Smertni – ni je prečrtan in zgoraj vpisan i.

²⁵ Glej opombo št. 5.

²⁶ Poškodovan papir. Verjetno: katerem bo on.

²⁷ Ni pravega zaključka. Verjetno je potrebno dodati: **močmi želim.**